

Sooi & Eenlander

BINNENLAND@HDCMEDIA.NL

Binnenland 2

Bijval voor onderzoek naar effect landbouwgif op mens

'Versterkt alzheimer'

DOOR JAN PETER VERSTEEGE

ALKMAAR - Een onderzoek naar het effect van langjarige consumptie van minieme doses imidacloprid op het IQ van de mens is 'wenselijk'. Vijf wetenschappers ondersteunen de oproep van toxicoloog dr. ir. Henk Tennekes, een van hen suggereert eerst te experimenteren met proefdieren. Canadese onderzoekers vermoeden een versterkend effect op de ontwikkeling van parkinson en alzheimer.

Onlangs nog zei het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat de forse overschrijdingen van het landbouwgif imidacloprid in het oppervlaktewater niet schadelijk zijn voor de mens. Onderzocht was het binnenkrijgen van het gif via drinkwater bereid uit oppervlaktewater, via zwemmen en via het eten van zoetwatervis.

Toxicoloog Tennekes wees die dag in deze krant op het zogenoemde stapeffect. De mens krijgt het zenuwgif volgens hem ook binnen via groente, fruit en aardappelen. Imidacloprid wordt wereldwijd op grote schaal gebruikt en elk mens krijgt via de voedselketen elke dag enkele milligrammen van

het gif binnen, zegt Tennekes.

Een rondgang langs wetenschappers van naam levert in korte tijd al vijf adhesiebetuigingen op. Het gaat om dr. Gert van der Laan (AMS- klinische arbeidskunde in relatie met neuropsychologie), Henk J. Vlug (entomoloog en insectendeskundige), dr. Paul Harrewijn (wis- en natuurkundige, medicus en onderzoeker Wageningen) en prof. dr. Jeroen van der Sluis (senioronderzoeker nieuwe risico's UU en professor in Versailles). Prof. dr. Lucas Reijnders (emeritus milieukunde) wil onderzoek rechtstreeks met proefdieren.

Sinds 2004 mag imidacloprid ruim worden gebruikt in land- en tuinbouw in de teelt van

groente, fruit, aardappelen, maïs, zonnebloemen en sierteelt. Er zijn toelatingen voor 55 gewassen. Imkers waarschuwen al vijf jaar dat de jaarlijkse sterfte van bijenvolken sindsdien van normaal 8 procent is gestegen tot 23 procent of meer. Bijen eten graag nectar en brengen stuifmeel van bloeiende planten naar hun korven. Zonder bijen komt van tachtig procent van de plantensoorten de voortplanting in gevaar.

Een commissie uit het Europees Parlement hield onlangs een pleidooi voor het onmiddellijk in de ban doen van imidacloprid en andere nicotinoïden. Men vindt het onverantwoord om de middelen toe te laten zolang het risico van de toxische gevolgen op lange termijn nog onvoldoende in kaart is gebracht. Die bezorgdheid heeft deels te maken met recente publicaties van Tennekes waaronder zijn boek 'De systemische insecticides, een ramp in wording'. Politiek Den Haag blijkt in meerderheid ook bezorgd. Staatssecretaris Bleker (Landbouw) heeft daarom drie particuliere toepas-

singen van het gif tijdelijk van de markt gehaald en opdracht gegeven voor onderzoek naar het effect op bijen.

Tennekes houdt het internationale onderzoek bij en waarschuwt voor verdergaande schade dan alleen voor bijenvolken. In 'Een ramp in wording' waarschuwt hij voor de 'brede vernietigingskracht' van het landbouwgif op insecten, waardoor een belangrijke voedingsbron voor vogels steeds schaarser wordt. Het gif is in kleine doses voor de mens niet dodelijk, maar meer onderzoekers in de VS, Canada en Japan waarschuwen voor langetermijneffecten op het zenuwgestel van de mens. In de VS ontdekten onderzoekers dat zeer kleine doses van een vergelijkbaar gif tijdens de zwangerschap invloed konden hebben op de ontwikkeling van het zenuwstelsel van het ongebooren kind, waardoor kinderen zeven jaar later gemiddeld zeven punten lager scoorden op IQ. Bovendien waarschuwen Canadese onderzoekers voor een versterkend effect op alzheimer en parkinson.

Ook via het consumeren van appels kun je het landbouwgif imidacloprid binnenkrijgen. Het is een systemisch of in water oplosbaar gif, dat wordt gespoten. Het goedje doodt insecten maar wordt ook opgenomen via de bladeren. Via regen komt het weer in de grond, waardoor het via de wortels ook in de fruitboom wordt opgenomen.

FOTO ANP/KOEN SUYK